

Košarica jagod.

Bilo je krasno navečerje meseca rožnika. Solnce je baš tonilo za góre in hladni večerni vetreci so začeli pihati. To je bilo v tistem času, ko prve jagode zoré. Milica, hči bogatega domačina, sedela je v vertu pred hižo. Časi na ulico pogleda skozi vertno ográdo, kaj se zunaj godí ter kdó gré po cesti, a potem zopet prešteva nekaj dvajsetíc, belih, kakor sneg. Dobila je je od matere in očeta v darilo, ker se je lepo védla in pridno učila. Uže dalje si je pridévála dvajsetico k dvajsetici, a zdaj premišlja, kaj bi si kupila in kako bi prihranjene novce najboljše potrošila očetu in materi na hvalo.

Sto mislij jej roji po glavi: zdaj vém, kaj si kupim! Lepe nauhvice in mati me pohvali. — Potem zopet: nauhvic nehčem, rajša kupim knjižico, da očetu ugodím.

Ko tako premišlja, začuje na ulici vrisk in k malu na to glasen jok. Pogleda skozi ográdo in vidi, kako se je zunaj kmetska deklica spoteknila ob kamen, padla in raztresla dve polni košarici jagod, kateri je v rokah nesla. Uboga Kática — tako se je dekletce zvalo — začne milo jokati. „Bog moj, Bog moj!“

hujšega se mi nij moglo pripetiti. Zjutraj sem stopila v službo k vertníku, in denes me je prvič poslal, da mu prodám prve jagode, katere je z velkim trudom pridelal. A koliko mu sem naredila kvare! Ne morem mu poverniti; zato me požene iz službe ter mi še poreče, da ne veljám za nikakoršen posel, in tega

me bode sram. — — Joj, joj meni, ubogej siroti! — In kaj moja bolna mati poreče? Kaj bode, ako ostanevi brez kruha in zaslužka!“

Tako je pobirala po tleh, kar je še bilo célih jagod; a jedva jih je nabrala jedno košarico; vse ostalo je bilo prezdrobljeno in uprašeno. — Milici se je uboga deklica v serce smilila, in osobíto, ko je slišála besede: „kaj bode, ako ostanevi brez kruha in zaslužka!“ Malo je bilo treba, da bi se bila sama jokála.

„Deklica,“ — pokliče jo Milica — „pojdi sem bliže k meni, ter povédi mi, koliko so vredne te jagode, ki si je raztresla?“

„Oh,“ — toži Kática, „od dveh polnih košaric mi jih je prebilo samo to; a košarica je vredna po dvajsetici, rekše: dve dvajsetici ali štirideset krajcarjev!“

A vedíte, dobra gospodičina, da si jaz toliko ves mesec ne zaslužim. Oh, Bog moj, kaj naj počnem, da kvaro povernem!“

„Nij treba se preveč žalostíti!“ tolaži Mílca, polagoma odpiráje vertna vrata. — „Jaz ti pomorem. Daj mi košárico, ki ti je ostala, ter ná dve dvajsetici, kolikor bi za obé skupíla. Vertniku ne bode kvare, a tebi nij treba skrbeti, kako in odkod bolnej materi dobodeš kruha. Jaz bi ne mogla prihranjenih novcev bolje potrošiti, nego če je tebi darujem.“

Kática je gledala, kakor bi vse to z nebes padlo. Lepo se je zahvaljevála, ko je košárico z jagodami podajala. Potem vzame novce ter vesela hití k bolnej materi. Tudi Mílca je bila radostna, ka je novce tako dobro potrošila. Kakor mlada sernica zletí v hížo, spravljat košarice jagod. Mislila si je: kako sladke bodo jagode, ki sem je na tako blag način dobila! Ukreníla je, nikomur nič ne povedati, nego sama se na tihem radovati blazega dejanja.

A to se je drugače zasuknilo. Miličin oče je skozi okno videl vse, kar se je godilo. Pazil je na hčerko, in ko óna odide iz sobice, on pride na tihem ter vzame košárico jagod. Potlej stopi v tretjo sobo, kjer je Milica bila z materjo, in jima naznani, da hoče jutri nekoliko najboljših prijateljev pogostiti, ter da želí, naj se dober obed pripravi.

Milica se spómni košárice ter naglo skoči v stransko sobico, lepih rudečih jagod gledat in pokušat.

Pomislite, kako se ustraši, ko nikjer ne najde košárice! Vse kóti je steknila, vse preiskala in družine povpraševala, če nijso v njenej sobici videli take in take košárice, in če morebiti ne vedó, kedó jo je vzel? Vse zamán! O košárici nihče ne vé nič povedati. Jedini oče je znal a povedati nij hotel.

Druzega dne pridejo povabljeni gostje: sami znanci in zvesti prijatelji. Kosilo je bilo izverstno in obilo. Polnile so mizo najdražje ter najboljše slaščice, mej katerimi se je odlikovalo domače in tuje ovočje (sadje). Samo jagod, tega lepega in sladkega plodú, nij bilo videti. Miličina mati se je izgovarjala, da je družina pozabila jagod nabrati. V tem položí strežnik preprosto košárico najlepših jagod pred gostove. Milica je takój poznala svojo košarico, po katerej je véčraj tako vzdihovala. Ko jo ugleda, zarudéla je v lica, kajti vedela je, da oče nekam namerja.

In res takój začne prijateljem pripovedovati, kaj je véčraj skozi okno videl in slišal. Napósled reče: „mislím, predragi prijatelji, da vam ne bi mogel postreči z boljšimi jagodami nego-li s temi. Niti ne znam košárice, katera bi utegnila biti lepša nego-li ta preprosta od sirote Katice kupljena.“

Vsi gostje so na to pristali ter Milico po redu poljubljevali. A Miličina mati se od velicega veselja nij vedela kam déti. Gostje poprosijo Milíce, naj bi ona sama dala vsacemu nekoliko teh lepih jagod, kar je Milica verlo rada storila. Vsi so hvalili, kako so dobre in sladke!

A kedó popiše Miličino veselje, ko jagode porazdelivši na dnu košárice najde prelepo biserno verižico sè zlato vezjó, na kterej se je čitalo:

„Sirotá Katica svojeje dobrotnici!“